

NAZIV KOLEGIJA: Analiza i modeliranje ekoprocesa		
NAZIV STUDIJA/STUDIJSKOG PROGRAMA: preddiplomski studij Ekoinženjerstvo		
GODINA STUDIJA: 3	SEMESTAR: 6	
PREDMETNI NASTAVNIK/NASTAVNICI: prof. dr. sc. Bruno Zelić		
DA LI KOLEGIJ MOŽETE PREDAVATI NA ENGLLESKOM ILI NA JEDNOM OD SLUŽBENIH JEZIKA EU (navedite kojem) Engleski		
OBLIK NASTAVE	SATI TJEDNO	IZVOĐAČ NASTAVE (<i>upisati nastavnik ili asistent</i>)
predavanja	3	Nastavnik
vježbe		
seminar	3	Nastavnik/asistent
Terenska nastava (dana)		
CILJ KOLEGIJA: Primjena modela procesa u procjeni parametara i nemjerljivih stanja procesa, optimiranju procesa, prijenosu rezultata simulacija modela za laboratorijsko mjerilo u poluindustrijsko i industrijsko mjerilo, upravljanju i nadzoru procesa i očuvanju kakvoće proizvoda.		
IZVEDBENI PROGRAM KOLEGIJA (<i>razraditi ih što preciznije prema nastavnim tjednima</i>):		
1. tjedan Osnovni pojmovi o sustavu. Osnovne definicije modela. Podjela modela: analitički i neanalitički, deterministički i stohastički, distribuirani i usredotočeni, linearni i nelinearni, statički i dinamički.		
2. tjedan Primjene i primjeri modela. Inženjerska analiza fizikalnih, kemijskih, bioloških i procesa koji se odvijaju u okolišu – postavljanje i razvoj modela procesa: shema procesnih tokova, bilanca tvari i energije, parametri modela, numerička metode rješavanja modela, izbor računalnog jezika i/ili simulacijskog paketa, simulacije, primjena modela.		
3. tjedan Linearizacija modela. Modeli nelinearnih sustava i njihovih stacionarnih stanja, te numeričke metode određivanja stacionarnih stanja nelinearnih sustava: Jacobijeva linearna iteracija, Newton-Raphsonova metoda, metoda sekante.		
4. tjedan Modeli i simulacije dinamičkih sustava 1. i 2. reda. Analitička rješenja		
5. tjedan Laplaceova transformacija i prijenosne funkcije.		
6. tjedan Matematičke metode rješavanja sustava diferencijalnih jednadžbi: Eulerova metoda, Runge-Kutta metode, Rosenbrock metoda.		
7. tjedan Metode diskretizacije: metoda konačnih razlika, metoda linija, kolokacije.		
8. tjedan		

Procjena vrijednosti parametara modela, linearna i nelinearna regresijska analiza: metoda pokušaja i pogreške, metoda najmanjih kvadrata, simpleks metoda, Nelder-Mead metoda.

9. tjedan

Analiza osjetljivosti modela, uvjet stabilnost. Simulacije modela.

10. tjedan

Primjena rezultata simulacije modela pri optimiranju, projektiranju i vođenju procesa.

11. tjedan

Planiranje pokusa i optimiranje procesa: evolucijsko optimiranje (EVOP), genetski algoritam, simpleks metoda, Rosenbrock metoda.

12. tjedan

Praktični primjer 1. Proizvodnja pirogroždane kiseline

13. tjedan

Praktični primjer 2. Industrijska aerobna mikrobiološka obrada otpadnih voda

14. tjedan

Praktični primjer 3. Obrada onečišćenog zraka procesa pocinčavanja

15. tjedan

Praktični primjer 4. Prijenos zagađivala u poroznim sredinama

RAZVIJANJE OPĆIH I SPECIFIČNIH KOMPETENCIJA STUDENATA:

Usvajanje specifičnih znanja potrebnih za rješavanje praktičnih problema u analizi i modeliranju procesa primjenom kemijsko inženjerske metodologije.

OBAVEZE STUDENATA U NASTAVI I NAČINI NJIHOVA IZVRŠAVANJA:

Studenti su dužni prisustvovati predavanjima i seminarima u učionici za računala. Studenti imaju pravo polagati ispit preko parcijalnih kolokvija. Studenti su dužni izraditi seminarski zadatak.

UVJETI ZA DOBIVANJE POTPISA:

Prisustvovanje na minimalno 75 % svih predavanja i seminara koji će se održati u učionici za računala.

NAČIN IZVOĐENJA NASTAVE:

Predavanja i seminar u učionici za računala.

NAČIN PROVJERE ZNANJA I POLAGANJA ISPITA:

1. Parcijalni kolokviji ili
2. Pismeni ispit

NAČIN PRAĆENJA KVALITETE I USPJEŠNOSTI KOLEGIJA:

Studentska anketa

METODIČKI PREDUVJETI:

Položen ispit iz kolegija Osnove statistike okoliša i numeričke metode, Bilanca tvari i energije, Prijenos tvari i energije, potpis iz kolegija Reaktori i bioreaktori

LITERATURA POTREBNA ZA POLAGANJE ISPITA (izdavač i godina izdanja, voditi računa da obavezna literatura mora biti dostupna studentima i što je moguće novijeg datuma):

1. E. Holzbecher: Environmental Modeling using Matlab®, Springer-Verlag, Berlin, 2007.
2. J. Mikleš, M. Fiklar: Process Modeling, Identification and Control, Springer-Verlag, Berlin, 2007.
3. I. Plazl, M. Lakner: Uvod v modeliranje procesov, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, 2004.
4. J.B. Snape, I.J. Dunn, J. Ingham, J.E. Prenosil: Dynamics of Environmental Bioprocesses, VCH, Weinheim, 1995.
5. K.T. Valsaraj: Elements of Environmental Engineering, Thermodynamics and Kinetics, Lewis Publishers,

Boca Raton, 2000.

6. W.W. Nazaroff: Environmental Engineering Science, John Wiley & Sons, New York, 2001.

DOPUNSKA LITERATURA: